

Pomaj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilne dželał,
Strowja će
Swójny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérny
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swérne dželaš
Wśedne dny;
Džefi pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebes mana
Njech éi khmana
Ziwnosé je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokréw će. F.

Sserbske ujedzelske lopjeno.

Budawa žo kóždu žobotu w Ssmolerje; knihiczi schjetni w Budyschinje a placzi schtvrtołtne 1,50 hr. s portom.

Swjatki.

Japojshtolske štuki 2, 4: Woni buchu wschitzh polni kwyateho ducha.

O najwiejsche, o najsbóžniſche,
Hnadypolniczke kwyatki wó !

Hdyž žo tutón kražny kwydżenj sažo bliži, potom stronju a widžu w duchu moju narodnu wjež s malej zyrkwoju, kotrež tež wójna lube swojy rubila nijeje. Ja psches selene luki kemscherjow, starých a mlodych, burów a wotrocžkow, mužow a žony se spěwariskimi w ruzh do Božeho donu czańiyež widžu. Psicheče saſchumia. Prěni khěrlusich žo janježe. Lubý nan, kijž dawno w Božu wotpocžuje, na woltař stupi. Sursum corda! Wutroby do wýžkoseže! Hłowny khěrlusich žo spěwa: „O, kwyatky duchu, pój wschak k nam!” Ja skoro njewém, schto je na tuthm khěrlusich bôle jímaze, hač wopschjecze abo mózny hłóž. Na wschě 200 lét tutón kwyatkovych psalm, kijž je kermelu ludu něhdyn Budęczanski farař do maczérneje rěče pschedložoval, psches nasche herbske zyrkwoje klineži. Na wschě 200 lét žo s tuthm khěrlusichom horza modlitwa wo pomoz a žohnowanje kwyateho ducha se herbskich wutrobow k Bohu horje sběha. W duchu nutrne, sahorjene spěwanje wschěch lubnych wožadnych,

kijž kym jako džeczo djerje snal, sažo klyschu a widžu, tamnych kwyernych pschedzelow zyrkwoje, če'czedostojnych mužow, kijž žaneje njedžele njemějach, bjes Božej klyžby a žaneho Božeho žohnowanja ja zylh thdženj bjes natwarjazeho kenschenja. Jednorh herbski lud, ale sprawný a bohabojaſny, wérjazy a tehodla kylnh lud to bě! O, sloty czažo naschich wérjazych wótzow, wrózž žo sažo! Prědar na flétku stupi. Wszech woeži žo t nje-

mu pichinobrocža. Biblia žo wotewri a nětk shromadžena wožada s nutrnoſću kwydeženje s wutroby klyſchi wo tamnym wulim prěnim kwyatkowym dnju, wo wérjazych, kijž na dopjenje Že'ufkoweho klybjenja čatalju, wo schumierju s njebeſ, wo wohensowych płomjenjach a wo prědowanjach s nowymi jaſkami, klyſchi wo nowej wježele wérjazych, wo možy Božeho kłowa, ale tež wo hanjenju hanjerjow a psche wóch kwydeženje dže to wježele: „Woni buchu wschitzh polni kwyateho ducha”, a k Bohu horje sběha žo nutrina modlitwa: „O, kwyatky duchu, pój wschak k nam!” —

Hí cheže na druhı wobras s mojego žiwjenja spominam. Wulki kwydženj pohanského missjonistwa žo kwyeczesche. Sserbska zyrkwe bě kwoje durje sa Bože klyžby wotewrila. S wýžkoseže jeje wěža do herbskeho kraja dele hłada. Khorhoje žo s wjeje smahowachu. S daloka a s bliska žu kemscherjo pschedlatali. Snath saložer Barlinskeho snutskownego missjonistwa ma němiske prědowanje, dwórcsi prědar Stöder. Sserbska Boža klyžba bě prěnja. Wawki sa kemscherjow njedohahachu. Tež Němcy žo psched skónčenjom do zyrkwoje cziſčezachu. Chydhu ras herbske, jim zuse synki klyſhcež. Mjes nimi běſchtaj wuczerzej s daloka. Načha maczérna rěč bě jimaž zyle zusa. Hdyž pak tu nutrnoſć wožadu widžeschtaj, kaf jena luboſez sa to wulse kražne dželo missjonistwa wschěch wutroby napřelijesche a wježele sahorjenje psches wulku shromadžismu džese, buschtaj žamej hluboko hnutaſ a pschedwedeženaj wo kražnoſezi nascheje wérj. Wonaž nherosymieschtaj a tola roshymieschtaj, schtož žo prědowac̄he a po prědowanju k prědarnej pschedstupischtaj se kłowom: „Zenje mój tak to kwyatkovne kwydežene hluboko sroshmiſoj njeſkmój, kaž dženža, tu džitwu a tola tak kražnu historiju wo-

wulecžu žwiateho ducha, kij człowiſte wtroby sapſchimurje a ſamo wychsche wſchę roſdželow rēčow a waschuiow je poſběhnie k Bohu. —

Tež dženža ſažo žwiatki. ſažo je biblija wotewrjena. Eſtovo naž ſtrowi: „A woni buchu wſchitzh polni žwiateho Ducha“. Neje to žwědženje ſa naž we ečazh wulfkeje njewěry kaž zyle zuſe, njesrošmliwe? W pschitwaréku templu ſu wučomnizh ſhromadženi. Dawno je tuta žwiatniza ſpalena. Je ruſalem rjeje wjazh, ſchtóz něhdyn bě, a ſchtó naž Jeruſalem ſtara, my ſmy w herbſkim kraju. Płomjenja, kaž jaſkii ſo poſkuſia, ale plomjenja ſu ſo wupalile. Schimjenje ſo ſ ujebeſ ſběhnie, kaž mōzneho wichora a napjelni zylu dom, w lotrymž běhu, ale wětr a wichor drje hischeze ſchumi tež psches herbſki kraj wot Čorneho Boha hač dele do hole, ale Božeho ducha wón nam ujepeſchinjeze. Zyle druhi duch uětk njes namu bydlí a knieži, duch pschibójſta a njewěry, duch ſažakloſeze a wotpada, duch ſlōſeze a helsieje hidu pschecživo Bohu a jeho kraleſtwu a žyrlvi. W žyrlviach ſo dženža ſažo žwiatlowu historija ežita a wožady ſo modla a ſpěwaja: „O, žwiaty duchu, pój wſchaf ſ nam!“, ale tuthy ſpěwarjow a modlerjow je husto mało doſez a jimi napschezeži ſto wjazhy ſte a, lotrymž je manmon jich Bóh a už Jeſuš Chrystuſ ſe žwojim žwiatnym duchom jich wožer, ale antichrist, kij Bohu wſchehomózniu a wſchehoſmiliennu wójnu pschipowjedzi a jeho žwiatemu žynej. Kralowſte tróny ſu ſpomalane, ale duch bohasabheža a ſapręcža, duch maſterializma a naturalizma, duch tuteho žweta a jeho hréchow a žadoſežow je ſo na trón žyduſ. Tu ujeje žana bojoſez wjazhy píched žwiatym Bohom. Tu ujeje žana luboſez wjazhy ſ ujebeſ ſtemu wožej. Tu ujeje žaneje žáklnej modlitwy wjazhy w dohrych ežazach žohnowanja. Tu ujeje žaneho awolania k Bohu wjazhy w ežazach muſy. Boha dyrbjal ſo bojež? Žeho ujeinaju a njewidžu, duž do jeho njewěrju. Šbóžnika dyrbjal phtacž, koſtrehož tola ujetriebam, hdhž hréchi ujeinaju abo je ſebi ſam wodařam. Na tamieho pomožnika w ujebeſzach dyrbjal ſo ſpuschezež a twariež na teho, ſiž je mi ſto ſrćež, jako ſo hischeze ſ ujemni woſach, njebježa ſamkuſ a w mojej muſy nje wo- puſchežil a ſameho wostajil? Hdhy by jedny Bóh byl, by nje ſhyschal! Hdhy by wón luboſez byl, by mi pomhal! Nětk ſo wjazhy ſa nim ujepracham a wo wěčnoſež njerođu a do žanym ſ ujebeſ a žaneje hele a žaneje wěčnoſež wjazhy njewěrju. Ža ſym wot ſo ežiknuſ utte džecžaze bludy a roſtorhal ſtare ſwiaſki, kij ſu nje doſho doſez džeržale. Nětk je moje heſko: Žeſ a piſ a rejiwaj a wieskel ſo a wuži to živjenje! Krótki je ežaz! Sahe doſez eži ſmijerež pschiūdže a roſbiſe wjeho, ſchtó ſy a maſch a niežo wot tebje njewostanje, hač horſtka prôcha.

Dha ſu žwiatki nani tola dženža ſažo pschičile. Eži ſkoro wſchitzh ſpja, kótrhž ſym jako džecžo w domiſazej žyrlvi wi- džal a derje ſuak a ſubowal. Ruka, kij tam něhdyn piſchezele hráſeſhe, je dawno ſpaduſla. Lubeho nana rt je ſmijerež dawno ſamkuſla, ale hlaſ! Boha ſkoro tu hischeze je! Žwiatkowne ſhérliſche hischeze klinča! E wjele ſtow thžaz rtoſ ſo k Bohu dženža ſažo horje ſběha žwiatlowna modlitwa: „O, žwiaty duchu, pój wſchaf ſ nam!“ Ženje tutu ſchězenizu Božu tak nuſiſe ſa načehe khore duchue trjebalu njejzim, kaž runje nětk w ežazach wulfkeje njewěry a žalostnych hréchow. O, žwiaty duchu, pój wſchaf ſ nam a budž nam wodžer a wuežer we thžazowych bludach! Budž naž bědžer we ežekich woſowanjach, hdžez brate pschecživo bratrej ſteſi! Budž nami pomožniſ we thžazowych muſach, eželných a duchownych, ſwonkownych a ſmutskownych, krajinnych a žyrlviſkich! O, žwiaty duchu, pój wſchaf ſ nam. Nihdže hewak žaneje pomož ſa naž wjazhy njeje. My ſym ſe wſchelakimi troſtarjemi a pomožnikami ſphtali a ſym ſe pſchezo hſubſcheje muſy a haniby pſchischiſli. My ſym ſe wohenjom a mječom, ſ wójnu a ſrejpschelecžom ſphtali a wjele drohich człowiſkich ſiwenjow bu woprowaných! My ſym ſe wſchej człowiſkej mudroſežu a roſionom ſphtali, ale wſchö bjes Boha a pſchezo wjetſcha bu naſcha muſa! My ſym ſo pomož wokali k ranju a k wježoru, k poſdnju a k poſnozy a ſkonečnje we poſledních dnjach druhi króz wo pomož proſyli tamny amerikanskii lud, kij na tamnych brjohach ozeana bydlí. Podarmo! Podarmo! Maſche hubienſtvo je wjele mjenje ſwonkowne, kaž wulfke tež tute je, ale wožebje ſmutsiomne. Duſcha naſchego luda je khora a ſtažena a je ſmijerci bliſko a tola wumrjecz nje- može. Phtajny tola ſkonečnje ſažo načhu pomož wychsche naž! Woži horje! Wutroby k Bohu! Wón je naſhemu wbohemu ludej w ſandženych lěſtoteſtach husto hido ſczemnoſež ſažo k žwětlu, ſe ſtaženja ſažo k poſběhujenju, ſ hřechow a winow a žyſow ſažo k wodaežu hréchow, k wěrje a měrje, mož a wje- ſelu ponihal. O, žwiaty duchu, pój wſchaf ſ nam!

Pože ſlubjenja hiſcheze placža! Bože hiſedh ſo hiſcheze kwěeža. Poži woheň ſo hiſcheze pali! Poži wichor hiſcheze ſchumi! Poži póſli hiſcheze psches kraj du a žwědža! Poži duch tu hiſcheze ſe a ſmijerci a žylni a wueži eži a ſahori człowiſke wutroby! Wěriſh, ſo wón pomhač wě, abo ſtejſh hiſcheze na- dala? Hlodai nnts do twojejk biblije: „Woni buchu wſchitzh polni žwiateho ducha“. Je wěrno? Woprawdž? Je mōžno, ſo ſu to eži ſam ſmežomniſ, kij tu pſched ſuđom ſe wſchech krajow wo Jeſuſu Chrystuſ ſwědeža, naſchini ſchijowanym a ſanjenym ſbóžniku, kij pſched některymi ſdženjemi, ežidh ſjots, w užuej ežiſhuije ežetaj, kury durje ſamku, rýhele ſamku, ſo tola njeby ničto ſhyschal, ſo hromadže rēča wo tým, píchi koſtrehož ſmijerci ſkónzo ſo ſažni. Tam ežemna nōz, ſamkuſne durje, bojoſez a ſtrózele pſched ſuđom, ſapręcze a ež- ſanje a tu nětk ſwiatki-žwětlu dženž, jažne žwětlo, ſjawne ſu- ſueze pſched thžazani, ſmuzitoſež, njeboiaſliwoſež, wěſtoſež a wulſa wšekeſoſež! ſsu to woprawdže hiſcheze eži ſam mužojo abo zyle druh? Šchtó je ſo ſtalo? Kajki džin Poži ſo tu ſjewi? „Woni buchu wſchitzh polni žwiateho ducha“ a wón ſe ſim ſlabu wěru žylniſ a wchu ſebičnoſež i wutrobow ſehnac. Wón ſe wchu ežemnoſež ſažeril a ſ ujebeſkym ſwětlu ſich wu- troby roſhwětſiſ. W žwiatkownym woheňu je ſo ſich ſla- boſez a bojoſez ſučila a ſpalila. Nětk ſo pſchelczechanjow wjazhy njeboja. Nětk ſich ſměch a hanjerje wjazhy njestróži a njefamoli. Woni džeja ſwój pucž we ſylnej wjekelei wěrje. Woni wuſnawajo Jeſuſa preduſa, na lotrymž ſich duſcha wjeh. Žwiaty woheň ſuboſeze ſ temu Žeſeje je do ſich wutrobow paduſl, a nětk ſi ſich ſkowow rēči a ſi ſich wožow ſapa. „My ſo wſchaf teho njemžem ſuſtajic, ſo býhmy njerečzeli wo- tým, ſchtó ſym widžli a ſhyscheli“. Nětk jako póſli Božej e hnadi do wſchech krajow ežahmu a ſu ſwědkojo ſe ſkowom a ſkut- kom, ſe ſcherpjenjom a ſumrjeczom a njeboja ſo pſched jaſtowom a mječom, už pſched ſawani a woheňom a ſchijom!

O, žwiaty duchu, pój wſchaf ſ nam! Th budž tež naſcha nōz! Šběhaj a pomhaj, tež nam! Wofſchew a troſhluſ tež naž! Šchtó je pſched 2000 lětami wutroby ſapovichtolow ſbó- žonuſh a ſbóžnuſh ežinilo, dženža hiſcheze nježmjertrym du- ſham nōz a ſylnoſež, rada a hnada wostanje. Druha pomož njeje. O, žwiaty duchu, pój wſchaf ſ nam! Samjen. O, w B-

Lutherowe ſłowa.

„Kóžda wožoba w mandželiſtviye dyrbí žwiojeho ſnadawla hladacž. Muž dyrbí warbowacž, žona dyrbí paſ ſalutowacž. Tehodla nōže eži žona muža wobohacžiež, už paſ muž žonu; pſchetož ſalutowaný pjenjež je lepſhi dyžli warbowaný.“

„Njemóžu dowobaračz, so mi had do sahrody salésh; tola nadeliu-si jeho, saražu jeho a powězmu jeho na ptót; to móžu jomu na kózdy pad dowobaračz, so mi hněsda w sahrodze nje-tvari. Runje tak tež njepeczinkam njemóžu dowobaračz, so tu njebych býle; tola so we mni knježa a možy maja a so ho pschiwuknu a rosscherja, to móžu dowobaračz.“

„Hdzejz křesčjan w skřinosczi, myš a řudobje, w straſce a njeſbožu, tam njeje žaneho troschta ani žaneje pomožy, křiba so ho modlitvň džeczi a so woła k Bohu wo pomož.“

Sswjatkowna modlitwa a proſtwa knjiesoweho jaſoschtola.

Efes. 2, 15—19.

Hlóš (W. mis. Š., čo 125): Mi je so šmilnoscž posłicžka ic.

Duch ſwjaty, s Boha wuſhadžaz, je wulat na wſcho czechlo so; Deschcz wón je duſche woffchewjaz, s nim ſvož je so dostało wſchém do Křystuſka wérjazym psches njeho wuſhwodženym.

Wón do wutroby v lodi wěru nam ſe ſwedeženjom luboſnym; naž ſ ſvožnom' poſauje měru, hdz vofficža troscht wſchiniwym, so Šbóžnik Boži Jeſuſ je, kž do njebež naž dowieđe.

Tez luboſcz wuliwa wón žiwu do duſche ſ Božoh' bohatſtw, hdz wutrobu wſchak mikoſzivu nam Jeſuſowu wotkrywa; nam Šbóžnika wón pichekružnja, naž mózne ſ njeho woffchewja.

Duž jaſoschtola knjiesoweho je ſwjatkowna to modlitwa, so wutroba ſo hori jeho džé ſ džalom, so je dostała ſo wěra nam po Jeſuſa a luboſcz ſ njeho vložniwa.

A ſ dokom proſtwa ſběha jeho jom' ſ wutroby ſo ſ njebežam, ſo pôzlat Wóz by njebeſkeho móz Trojſtarja a woffchew nam, kž roſom dawa ſ poſnacžu a ſahorja nam wutrobu.

Wón Duch je, kóryž roſhwětluje nam wocži myſle naſheje, pueg ſ Šbóžníkej nam poſauje křejž wſcheje ſwěta czechmnoſcze, ſo poſnajemy bohatſtw, kž ſ Jeſuſom nam dawa ſo.

Wſchak herbſtwo ma ſa ſwojich ſwjatych knjies ſhowane naſrafniſche; tu w zuſobje naž hřečež jathch w dom jumu ſbóžnych powiedže a krafniſcž tam da wěcžnu nam, — haj, herbſtwo naſhe chze býž ſam!

Winowatoscze, ſotrež maja křesčjanszy starschi a domjazy pschi wocžehnjenju džeczi.

(Poſracžowanje.)

„Pſchi wſchém tych ſrudnych wobſtejnosczech naſheho czechza“, tak pſchednoſchowasche dr. Cordes, „phtaju piſnje ſa tmy, kotsiž ſu na tmy wina, ale ſara mało je jich tych, kž dopoſnachu, ſo

žu na tmy wſchém naſbóle wina ſobu cži, kotsiž maja džeczi wocžahnycz, a to we wſchém wortschtach lida. Pſchetož hlaj, to wuměniſtwo, ſo móžech džeczi wocžahnycz je ſabyte a ſhubjene. Haj hörje hřečež, tež ta pſchiklischnoſež, ſo maja cži, kž ſu a wocžehnjenje džeczi powołani tež woprawdze nett džeczi wocžahnycz, ſo wjazp njeſpoſnawa a njeſpichpoſnawa! Wocžahnycz dyrbjecz džeczi, ſak wobezežne to tola! Maſch tola lepſcheho cžinicž hač ſo ſo na džeczi hněwasch! Steja ſa tmy, ſo býchu po móžnosczi mato džeczi měli, a tež tutym chzedža potom hřečež mało a ujedokahazeho poſlicžicž.

Džeczi wocžahnycz to je něchtio ſastarſke ſa jich jara wjele. Njech ſo tola džeczi muviſa kaž chzedža! Ženje niz mlody ſchtonik pſchiklischnoſež abo wureſowacž. Ženje niz wolu tych malých podtkočowacž, ně, ſim wſchu wolu wostajecz! Njech cžitaj, ſchtož chzedža, a býrnejesch to hewaſ ſetajſte wofkocžiwe poſedanežka býle; njech ſklyſcha, ſchtož ſim džiwaſlo pſchedſtaja, a býrnejesch to ſuše mandželſtwolamajne býlo; njech běhaju do ſina taž husto hač to chzedža, býrnejesch to luth ujerjad býſ, kóryž ſim jich myſle ſahori a wonjerjedži“.

„Bě to pſched lětami“, tak ſuperintendent Cordes praji, „hdz věch hřečež mlody duchovny. Tehdy rjeknij mloda hólza, kóryž věch runje konfirmiroval, ſ macžeri: „To njeje njež ſa tebjie!“, jako bě macž na holzynym blidze knihu namaſala; vtraž wo wězach luboſcze jednaſche. Tehdy ſapocža ſo to nowe waſchnje, ſo wocžehnjenje džeczi do kuta injetachu. A tak je to dale ſchlo pſches jene zyle cžlowiſte ſiuvjenje. Jedny zyl narod je dorostl, kotrejuž je to, ſchtož wuſublanje mjenujesch, nimale zyle njeſnate. Dženža nett žnějim plodh ſ teho: džiwoje waſchnje, kotrež ſkoro hřečež býž njemóže.

Wo pſchicžinach teho ſo je ſo nam wſcho tak roſnje roſhypalo, píkachce njeſdawno nechtón tole: „Pſchipad to njeje, ſo ſo 18 lět po ſapocžatu teho tak mienowaneho „lětſtoſla džecža“ (tak mjenuſa hujto 20. lětſtoſty!), jako cži prěni wucžomu teho noweho czechza wjefzela do naſchich ryntow laſtupichu, naſcha móz ſo na dobo ſlenii. Je to to naturſte wjecženje jeneje wopat wocžehnjenje mlodžin na tych njemudrych „starých“.

„K temu pſchidajmy“, tak dr. Cordes dale rjeknij, „ſkonežnje wobras ſ najnouſcheho czechza. „Woffisiche Zeitung“ píſche: „Nježelu popoldniu wuhotowa ſwobodna ſozialistiſka mlodžina a ſozialistiſka proletariſka mlodžina Wulko-Barlina demonstraziſu w Richelsberge, hdzejz knježa holsz ſadachu, ſo by ſo hnydom dotalny ſtat powrózil a ſo komunistiſke ſjednočenjtwo wuſwarilo. W ſamžnym czechu wuhotowa ſtrona njeſtowivých ſozialdemokratow w Neufölln demonstraziſu ſa ſwětowu ſchulu. Cžah, na kórymž ſo něhdje 800 džeczi wobdželi, bu naředowaný wot 8 lětneho hólza; nježeschce wulkutafli ſ napižnom: „Přež ſ ſzemi nabožinu!“ Někotre holožki nježechu ſlant, někotre taſle, na kórychž ſtejeſche: „My ſadamy ſebi ſwětnu ſchulu!“ Na jenym městnje rěčezchtař Adolf Hoffmann a Schneider-Neuföllnski. Na kózku woſachu džeczi: „Přež ſ pſchivěru! ſlava ſwětowej ſchulu!“

Schto prajimy my temu wſhemu? Tak to dale nježdže! To wſcho woſa, ſo roſpominam ſo ſo wobročimy, to wſcho woſa nam do ſwědomija: „Ričeſčenjo, do boja!“ Pſchetož, ſchto dyrbí ſapocžecz ſ tmy hdz niz wó! Woražeze wó, starſchi, tola ſkonežnje hinaſchhu bróſdu! Dyrbí dha naſch ſahinycz? Dyrbí dha naſch naſch džeczi a džecžidžeczi ſaſliwacž kaž tamny ſ ſmjerze ſaſliwacž njeſhmanik ſwoju macžer ſaſla: „Macže, ty ſh wina na mojej ſmjerze; pſchetož jako ja ſ preñemu rafej kradnjenje rěph ſe ſukzodoweho poſa domoj pſchinjeſzech, ſh ſo ty ſmjerfa a prajila „Ssý mudry hólz!“ a ja ſhym dale kročil po

tutym puczu, kotryž jutse tak žałostneho kónza namaka. Po kleče tebi, macze!" Ta macz pał wuczeńky, wołajo: „Běda mi!"

Po tym wschém změm tola wescze prajicž a wubehnycz, so macze wy wschitzh winowatoſcze sa woczehnjenje džeczi. Haj, njech je to woczehnjenje tak wobcežne a cęzke a samolwjenja poſne kaž chze; wono je jenož twoja pschizlischnoſc, kotruž masch Boha dla. Je czi ſastaranje džeczi, njech ſu to twoje abo niz, doverjene, njele to na tym doſez, jo je ſ jedzu a ſ drastu ſastarasch a do ſchule ſczelesch, ně, th dherbisch je ſe wschej ſwedomliwoſczi woczahnyč. Bóh budže ſebi jumu ſliczbowanie wo tym žadacz. Jezuš je ras to wótre ſlowo praſil: „Schtož paſt poħrſchuje jeneho wot tych mólezkich", t. r. Schtož pschida, ſo bywa hubjenu a ſty, „temu by ſlepje bylo, jo by niſyński kaſmeni na jeho ſchiju powiescheny a won potepjeny byl w morju, hdzej uajhlubſche ſc." So paſt džeczo byla hubjene a ſle, ſa to hubio hido doſzaha, ſo njejzy niczo cžiniſ, jo by jo ſ dobremu woczahnył. Nemožemý tehodla do zyla ženje doſcz ſwérni bhez w pschizlischnoſci woczehnjenja a wiublanja. Tehodla proſchu dženja wschitkich, liž to naſtupa, tak naſeznje, kaž to ſamozu: „Wſchedobydžče ſo zyle ſ temu pschewwedeženju: ja njezměm džeczo ženje ſebi ſamemu pschewoſtajicž a wschém móznym pschipadnym ſacžischem, ale dherbju ſo uajhwerniſho ſtaracž, jo by wubhowane bylo psched wschitkim tym a ſo by woczehnjenie bylo w wschemu dobremu. Duž njech ma to kónza i tym, ſo wschemu dacž hicž kaž to dže, jenož ſo njeby harh měl! Dže to wo pſchewjele: ſa moje džeczo, ſa mój ſud a tež ſa miſe; pſchetož, ja kym tón přeni, kotryž je ſamolwity ſa to mi doverjene džeczo!"

Alle ſo je to moja pschizlischnoſc, ſo džeczo woczahnu, je haſle jenož to přenje. A temu ſo hnydom pſchisamkuje to wiſke cęzke praſchenje: „Kak dopjelnu wiñowatoſc woczehnjenja?" (Pofraczowanje.)

Zyrfej a ſtat.

W ſejmach jednaſa pſchezo hiſcheze a pſchezo jažo wo ſakonjach, zyrfej a to ſchtož jeje, naſtupazych. Tak bu we wubjerku ſaſteho ſejma pschijath načiſt ſa ſakon, kotryž poſtaji, ſo wiazh ſchulſta a zyrwinſka ſlužba njezmětej jednoczenej bhez. S tym je prajene, ſo tehdyn, hdyz ſo městno jeneho zyrwinſteho wuczerja wobžadži, ſo tym tež njeje to hacž dotal ſ tutymi městnomi ſwjasane kantorow městno wobžadžene. Hyz wuſwoleny wičer njezwoli do teho, ſo zyrwinſku ſlužbu ſam wot ſo na ſo wosmije, dherbi ſo wobžada ſa druhého kantora ſtaracž. Schto ſakon nadrobnischemo wo tym poſtaja njeje hiſcheze ſnate, njeje tež hiſcheze w ſejmje ſamym pobyl ale jenož haſle we wubjerku. Duž ſo tež drobnischemo wo tym prajicž njehodži. Jeli ſo tuton ſakon móz doſtanje, pschividža ſ uim roſkadžowanja wiſkeje wažnoſcze, woſkebje tež te zyrwineje ſchule, woſkebje praſchenje bydlenja ſa kantora. W někotrych wobžadach ſo hido wo tutych praſchenjach jedna; pſchi tym ſo poſkaže, ſak woſkočiwe a njeſube ſu. Zyrwina wobžada ſměje ſ wjetſcha to prawo na wobhdenje nětežischemo zyrwineho wuczerja a kantora w zyrwinej ſchuli a niz jeno to, jeli ſo je ſchula zyrwina ſchula, natwarjena na taſ mjenowane zyrwine lehnſtwo, ſluſcha ſchula tutemu zyrwinemu lehnſtu (Kirchschulſtu), ſotrehož ſarjadować je zyrwine pschedſtejceſtvo; ſchulſta gmejna nima tu poſkifm prawo na wobžedzenſtvo ſchule. Hido ſ tutego poſkif ſpó naſeſh, ſekko a ſak wažnych praſchenjow ſ jeneho taſteho ſakonja wiſkočicž mózeja. — Žene podobne praſchenje, wo kotryniž ſo tež w ſejmach někſle huſežischo jedna, je to poħrebnischemo praſchenje, ſotrež na wažnoſczi pſchibera pſches wiſtupy zylwhe. Radikalne

ſtrony ſebi tu žadajā ſběhnenje wſchēch dotalnych prawow zyrwje, haj, ſo bych ſo poħrebnischem do zyla wujivojile. — So ſakſta we wſchēch tajkich praſchenjach ſobu na přenim měſtnje ſteji, njeje pſchi nětežischem ſestajenju wyschnoſcze žadny džiw. Džiw jenož je, ſo ſo czi, ſotſi ſu w tajkich praſchenjach hinaſſchego měnjenja a ſwoje dotalne prawa wohrožene widža, bóle a doraiñiſho njevobaraju ſ protestom a ſ podobnymi wuſtu-pjenjom. Pobrachuje tu pſchezo hiſcheze kruſeje organizacije, kru-teho ſarjadowanja. Hdyz we „Volkskirchlicher Laienbund“ jene tajke ſhromadne ſarjadowanje manu, je tak, ſo tuto hiſcheze wſchudžom doſez luboſcze a pſchivi ſa namakalo njeje. Njech ſwiatkowny duch Boži w naſchich wobžadach ſbudži wjazh protestowazeho, roſkudneho, wěteho a w ſwojej wěrje wježeleho ducha! Rěkamý tola protestantojo So bychmu jo to tež byl w polnym ſmyſle tuteho ſlowa.

Liczbę.

Njeſkutk, njeprawda, ſloſež pſchibywa. Njebh-li to hiſcheze wjedžal, poħladaſ do ſapiskow žudniſtrow. ſakſte juſtizne mi-niſterſtwo wojewodſtwa ſe ſwiojich ſapiskow, ſo bu 1915 poſa hamtiſki žudniſtrow 39 483 khostanskich wězow liežene, 1920 paſ 101 082, poſa krajinnych žudniſtrow w ſeſte 1915 7140, w ſeſte 1920 paſ 13 623. Wobſtorženjow bě jich 1915 na 34 538, w ſeſte 1920 paſ 120 605; mandželſtrow bu jich 1915 dželenych 1932, w ſeſte 1920 paſ 6525.

S blifka a ſ daloka.

Czaž mjes Božim ſtipičzom a ſwiatkami bě napjelneny pſchede wschém ſ dwěmaſ praſchenjomaj politifi. Schto budže ſ 12. meji, ſe ſotrejž ſebi ententa žada wotmoſwjenje na ultimatum 6. meje? to bě to jere ſhutne praſchenje a to druhé: Schto budže to tam w Hornjej Schlesyſkej, hdzej je pſches na-mózny nadpad pöſſich cžrjodow krawne wojowaniye naſtało? A taſke buža to ſeſta ſwiatki? ſo tym wobſamku ſrje tak někotrych kulis ſuto wobmýſlowanie. Hdyz tute vnečki cžitasch, hido někajſkeho wotmoſwjenja masch, irjeh tež niz hiſcheze poſlednjeho! Bóh daſ, ſo njeby wono wo nowym frejroſliwanju rěčalo a wo nowej wójni, ſotruž někotſi ſ teho, ſchtož tam ſ ranju ſo ſtala, wěſcheža! My njejzny tola tak jara daloko wot Hornjej Schlesyſkeje ani tež wot pöſſich a cžellich mjesow! A ſchto wscho pſchinjeſe 12. meja a to wotmoſwjenje abo njeſwotmoſwjenje němkeje wyschnoſcze, ſo tež hiſcheze ſwiatki njewidžis. Tež tu ſo pod wałami tych papierjanych notow, wuczinjenjow, dopiſow dyml wójnski woheſt. Móžno, ſo bywa hiſcheze doſko poduſcheny, wupražnyč tola budže — ſhiba ſo cžlowjekojo a ludy ſo mjes tym wobnowia ſyle — ſchtož paſt njeje ani naſdala ſi wěrje po-dobne. Kac̄ to pſchi taſkim ſwiatki ſwiatcizis? ſe pſtowu ſi dobroproſchenjom, ſo by ſwiatkowny duch ſacžahnył do wutro-bow, domow, do zylého luda; pſchede wschém, ſo by jenotliwy lud ſo naſasacž daſ, w ſebi pſchihotowacž dom a bydlenje tutem ſu duchej ſwiatkownemu!

W Budyschinje ſchadžuje ſo ſrijedu, 18. meje, popoſdnju we 3 hodžinach herbska předařſka konferenza w ſſerbskim Domje.

Listowanje: M. w A. ſa ſwiatu trojizu. — W. w A. ſa 1. po ſw. tr.

Samolwity redaktor: farat Wyrgeacž w Nožacžizach. Cžiszež a naſlad: Gsmolerjez knihicžiſteženja, ſap. druzhba ſ wobnij. ruf. w Budyschinje.